

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Ifølge en opgørelse fra 1993 produceres der mere end 340 forskellige former for miner i over 48 lande. (Landmines – A Deadly Legacy, Human Rights Watch, New York, USA, 1993, s. 9).

Der findes i princippet tre forskellige slags miner: antipersonelminer, antitankminer og søminer. Som navnene antyder, er brugen af de tre minetyper rettet mod henholdsvis mennesker, større køretøjer som tanks og mandskabsvogne og endelig søfartøjer. Antitankminerne adskiller sig fra antipersonelminerne ved at kræve meget større tryk for at udløse sprængningen, der til gengæld er væsentlig større. Dette beslutningsforslag drejer sig hovedsagelig om brug af antipersonelminer (APM), men det er forslagsstillerens hensigt på længere sigt at arbejde for afskaffelse af alle typer miner, eftersom mange civile tillige er truet af antitank- og søminer.

APM er en usædvanlig modbydelig form for våben. APM er designet til at udrette begrænset, men alvorlig menneskelig lemlæstelse uden at dræbe. Minerne er billige, så anvendelsen af dem er udbredt. Enkelte typer kan spredes fra luften, og i regnrige områder flyder minerne med vand og jord til andre områder end dér, hvor de er lagt. Bl.a. af den grund er det ikke muligt efter ophøret af en konflikt at spore deres placering. Det får som konsekvens, at minerne, længe efter at de er spredt, forårsager død og lemlæstelse og begrænser brugen af infrastruktur og landbrugsarealer i fattige lande, der ikke har råd til at bære de omkostninger, som minerydningen forudsætter.

Ny teknologi har forstærket problemet med minerne. De kan nu produceres, så de er uhyre svære at spore, så de eksploderer, hvis man forsøger at flytte dem, eller så det er umuligt at desarmere dem. Ny teknologi har også ført til udvikling af miner, der ved ophør af en konflikt kan uskadeliggøres ved automatisk, tidsbestemt sprængning eller radiostyret detonation, de såkaldt »smarte« miner. Dette kunne ses som et skridt i den rigtige retning. Men i praksis er dette ikke nogen plausibel løsning, fordi minerne som anført kan flytte sig, eller fordi den automatiske meka-

nisme kan blive ødelagt af vejr og vind. Ifølge svenske undersøgelser virker selvdestruktionsmekanismen ikke i op mod halvdelen af minerne. Hertil kommer, at der produceres imellem ikke er enighed om, hvor lang tid der skal gå, før den automatiske sprængning skal ske. Og endelig er de mere avancerede miner tre-fire gange så dyre som de konventionelle modeller, hvorfor fattigere lande og hære vil benytte sidstnævnte, så længe de bliver produceret.

Hvert år dræbes mere end 10.000 mennesker, hvoraf de 3.000 er børn. Ødelæggelserne er væsentlig større, end dette tal angiver, fordi minerne er indrettet til at lemlæste og ikke dræbe. Lemlæstelse og drab på børn er særlig graverende. Børn er lettere, og deres vitale organer sidder lavere, hvorfor sprængladningen forårsager større ødelæggelse. Børn, der overlever, har behov for hyppigere proteseskift, fordi de vokser, og de er ud over de menneskelige omkostninger, som følger heraf, dermed en uhyre økonomisk belastning for de i forvejen svage økonomier, der kendetegner de fleste af de mineplagede lande.

Når minerne eksploderer, havner sprængdele og jord i offeret, hvilket er med til at gøre kirurgiske indgreb vanskelige. Ofte er amputation den eneste løsning. Ifølge statistik fra Den Internationale Røde Kors Komité fører 27 pct. af alle mineskader til amputation af en større del af benet. Samtidig er langt de fleste miner spredt i fattige lande, hvor økonomien dårligt tillader fornøden medicinsk behandling.

I de værst ramte områder, hvoraf nogle hører til verdens fattigste, udgør APM den største forhindring for økonomisk vækst. Flygtninge forhindres i at vende tilbage til de områder, hvor de kom fra, eftersom minerne gør landsbyområder ubeboelige og ubrugelige.

Ifølge opgørelser fra Den Internationale Røde Kors Komité, FN og det amerikanske udenrigsministerium findes der mellem 65 og 110 millioner miner i 67 lande. I 1994 lykkedes det at rydde 200.000 miner, men til gengæld blev 2 millioner nye miner udlagt.

Omtrent 25 lande er hårdt ramt af anvendelsen af APM, og i mindst fem lande/områder kan man tale